

מה אהבתי

הקרון לעידוד שניים מקרא ואחד תרגום, בקיאות בפרשה ומפרשי התורה • לזכר מ"ה קדושי מירון

ניאצוץ באפילה מול התורנים סיפורו של שבת

מי הם גולני התבואה? כתרגומו

להתהלך בתורה תמידית נועם הנשמות

נכנסים לארץ עם קוד סודי מתחילים משמו"ת

מדוע התעקש החזון איש לעמוד בחלק האחורי של המשאית?

כשראה הבחור כי החזון איש איתן בדעתו, גייס טיעון חדש ומקורי: 'אם בשבוענו לפני ברכ' ביטו האנשים ויראו שאני מתרווח לי מלפנים בעוד הרב בבאגו' - כל מי שיראה זאת יבוא לחשוך בי שאינני נוהג ברב בכבוד!' - טען בלחט...

החזון איש' האזין לטיעון ההגייוני וטיכס עצה גאונית: 'הבה ניסע, אתה בחזית ואני מאחור. כשנגיע לירכתי בני ברק, נתחלף' - הציע החזון איש, ולבחור לא היתה ברירה אלא להסכים. ואכן, רק כשהגיעו סמוך לבני ברק, עצר נהג המשאית והשניים התחלפו, החזון איש' עבר לשבת מלפנים והבחור נעמד מאחור.

בכך לא תמה הכרת הטוב של החזון איש'. בהגיעם לביתו, שאל החזון איש' את נהג המשאית אם זקוק או לברכה או עצה, כדי שיוכל להשיב לו טובה ולהוקירו על ה'טרמפ'. הנהג לא מצא בקשה מיוחדת, אך סבי, רבי שמואל צבי קפץ על ההזדמנות וביקש שהחזון איש יסדר לו חברותא...

החזון איש' ניאות ועוד באותו היום סידר לו חברותא את הגאון רבי שלמה ברמן זצ"ל - חתנו של ה'סטיפלער' ולימים מראשי ישיבת פוניבז', ואף החזון איש' עצמו קבע עמו חברותא אישית, כל יום בשעת טיולי הבוקר והערב.

שעשה עמו טובה והיה עמו בעת צרתו, ולא יהיה כמו שכתוב "שמנת עבית כסית ויטוש אלוה עשהו", וזו עיקר ההגדה, וכן מזכירים "ארמי אובד אבי וירעו אותנו". והרביעי, חותם הרמב"ם, מידת הענווה והשפלות שהיה מביא אותה על כתיפו ואפילו הגדולים והחשובים.

תכלית הדברים: כל מה שאנו מקבלים - עלינו להשיב בהכרת הטובה. בספר 'עבד המלך' (להרה"צ רבי שמואל הומיני זצ"ל) מבאר את הפסוק "ויחן את פני העיר" על פי הגמרא בשבת (ג:) שדרשו כמה אמוראים מכאן מה תיקן יעקב אבינו אחר שניצל משכס: מטבע, או שווקים, או מרחצאות. ואמנם רואים אנו כי כך נהג יעקב אבינו ע"ה אחר מלחמת שבטי ק-ה בשכם והצלתם - וכמותו נהגו אף רשב"י ונבנ"א כשיצאו מן המערה - שאמרו: "הואיל ואתרניש ניסא, אייל ואתקין מילתא" (הואיל והתרחש לנו נס במקום זה נלך ונעשה דבר טוב לאותו מקום). דהיינו, שצדיקים היו מתבוננים, ואומרים: כיון שעשה השי"ת לי נס, אחזיק טובה לאותו מקום שבו נעשה הנס ואקבע דבר מה לטובת אותו מקום כהכרת הטוב לבורא יתברך.

ועל ידי הכרת הטוב נמתק את הדינים (וראה 'משך חכמה' רמז נפלא על י"ג מידות של רחמים הרמוזים כנגד י"ג פעמים בפרשת ביצורים, אך קצרה הייתה) ולא נשכח לנצח את חסדיו של בורא כל עולמים.

ה'חזון איש' בעצמו!

הוא עצר, הבהיר שהוא הבעלים של המשאית ורשאי להעלות אנשים לרכב. ואז הורה החזון איש' למלווהו, הבחור שיעלה על המשאית ויטייש בכסא שעל יד הנהג, בעוד החזון איש' צועד אחורנית, אל הבאגו' הפרוץ שמאחור...

'לא יתכן!' - קרא הבחור, 'הרב יעלה וישיב על יד הנהג, ואני אעלה לבאגו' מאחור!'

ה'חזון איש' חיך, והשיב: 'הגעת אתי לטיול בוקר, ליווית אותי במסירות. אני חייב לך הכרת הטוב, מבקש אני לגמול עמך טובה ולהעניק לך את המושב הטוב יותר במשאית - על יד הנהג, אני כבר אסתדר!'

'רגע' אמר הבחור, 'אבל אני הוא שביקשתי להצטרף לטיול, ולכבוד היה לי! הרב הוא שגמל עמי טובה בכך! אם כך, יעלה נא הרב לקבינה', ואני אהיה בבאגו' מאחור!'

הגשם הוסיף לרדת, ובעל המשאית עד לזיכוכו המשונה בין גדול הדור שטוען שהבחור שלצידו יישב בנוחות ליד הנהג כי הוא חב לו הכרת הטוב, בעוד טענת הבחור היא שראוי שגדול הדור יישב ליד הנהג, והבחור הוא שיעלה לבאגו'. אך החזון איש' לא ממהר להיכנע, חובת 'הכרת הטוב' חשובה מהחיפזון לחסות מהגשם השוטף...

הימים למוציאיהם

זווית אמונית בפרשת השבוע מגדולי הדורות זע"א ויב"חמ"א

וּבָאתָ אֶל הַכֶּהֱן... וְאָמַרְתָּ אֵלָיו הֲגִדְתִּי הַיּוֹם... (דברים כ"ג, ב)
ואמרת אליו - שאינך כפוי טובה (רש"י)

אל מרן החזון איש' זצ"ל, שיצא באותו בוקר אחרי תפילת שחרית כוונתיקין, להליכת הבוקר הקבועה שלו, בפרדסים שבשולי בני ברק - התלווה בחור צעיר. היה זה מי שלימים נודע בתור הגאון רבי שמואל צבי קובלסקי זצ"ל, שביקש להצטרף כמלווהו. החזון איש' ניאות, וכך יצאו השניים להליכת בוקר, כשהם מושוחחים בדברי תורה. והנה, לפתע פתאום, כך מספר נכדו, הרב אשר קובלסקי שליט"א, החלו רוחות עזות לנשב ומטר עז ניתן ארצה...

ה'חזון איש' ומלווהו עמדו בשולי אחד הפרדסים, סמוך לכביש, חשופים לגשם השוטף. ואז, מן האופק, נראתה משאית ישנה מתקרבת. הנהג הבחין בשני היהודים הזקוקים ל'טרמפ', והתרגש לגלות כי אחד מהם הוא

בעין הפרשה

מבט והגות לפרשת שבוע
הרה"ח רבי מאיר נחמן אלחד שליט"א
ראש כולל 'קדושי מירון'

נותנים לך? תיקח! רק להודות אל תשכח

אנו קוראים בתחילת הפרשה על מצוות ביכורים: "והיה כי תבוא אל הארץ" וכו' - ודרשו חז"ל: אין 'והיה' אלא לשון שמוחה. ומביא 'אור החיים' הקדוש שאין לשמוח אלא בישיבת הארץ, "ולקחת מראשית כל פרי האדמה והלכת אל המקום אשר יבחר השם אלוך לישכן שמו שם. ובאת אל הכהן ואמרת אליו" - שאינך כפוי טובה (רש"י מספרי).

ובמדרש רבה דרשו חז"ל, 'בראשית' - בשביל התורה שנקראת ראשית, בשביל ישראל שנקראו ראשית ובשביל ביכורים שנקראו ראשית. דהיינו, שהעולם נברא בשביל שלושה דברים אלו שנקראו 'ראשית': בשביל ישראל, ובשביל שיעסקו ישראל בתורה, ובשביל

מתחילים משמורת

עצות והיגדים על מצוות קריאת
"שניים מקרא ואחד תרגום"

'שנים מקרא' מן התורה

הרב יהושע כהן

בפרשתנו הקב"ה מבקש לתת לבני ישראל שנמצאים במדבר, טעימה מהעמיד הטוב שצפוי להם בארץ ישראל. משה רבנו מודיע להם את 'הקוד הסודי' שאיתנו יצליחו להתגבר על אויביהם ולכבוש את הארץ, ומפקיד בידם מספר מצוות מיוחדות, שיש לקיימם כאשר יבואו ויכנסו אל שערי הארץ המובטחת.

אחת המצוות המופלאות היא כתיבת כל ספר התורה על גבי אבנים גדולות מיד בכניסתם אל הארץ, "כדי שיוכרו ישראל כי בעבור התורה באת שמה" (רמב"ן).

וכפי שנאמר: "וַיִּצְוּ מֹשֶׁה וְיִקְנִי יִשְׂרָאֵל אֶת הַעָם לֵאמֹר... וְהָיָה בַיּוֹם אֲשֶׁר תַּעֲבְרוּ אֶת הַיַּרְדֵּן אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר ד' אֱלֹהֵיךָ נָתַן לָךְ, וְהִקְמַתְּ לָךְ אֲבָנִים גְּדוֹלוֹת וְשִׁדְּתָה אֹתָם בְּשֵׂיטִי: וְכָתַבְתָּ עֲלֵיהֶן אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת, לְמַעַן אֲשֶׁר תִּבְאֵן אֶל הָאָרֶץ... (כו, א-ג).

בהמשך מפרטת ומרחיבה התורה, איך בדיוק יש לקיים את המצווה, ומסכמת (בפסוק ח) "וְכָתַבְתָּ עַל הָאֲבָנִים אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת בַּאֵר הַיֵּטֵב" - והיינו שכלבד כתיבת התורה בלשון הקודש יש לכתבה גם בשבעים לשון (רש"י).

הדברים כמובן, התקיימו במלואם ע"י יהושע בן נון ובני ישראל מיד בהכנסם לארץ, כפי שמבואר בהרחבה בספר יהושע (פרקים ד-ח), ומפרשי הכתובים האריכו לבאר כיצד בדיוק התקיימה המצווה בפועל. "ויתכן שהיו האבנים גדולות מאד, או שהיה ממעשה הנסים" (רמב"ן). ואין כאן המקום.

אולם נבקש לבוא כן לחידוש מופלא של מרנא ורבנא, רבנו החתם סופר זיע"א בספרו תורת משה, שכותב כי יתכן שפסוקים אלו הם מקור ורמז למצוות 'שנים מקרא ואחד תרגום'. (הוספנו בין חצאי לבנה, מעט מילות קישור והסבר).

"ממשמעות הענין [עולה]" - פותח רבנו החת"ס - "ש]כתבו שני פעמים 'מקרא' - היינו על האבנים שבידן ושבלגלג. ופעם אחת 'תרגום' - [אחד מתוך ה]שבעים לשון ש[בהם נכתבה התורה] בהר עיבל".

וננסה להסביר ולפשט הדברים בע"ה.

הנה למעשה יש מקום לדון כמה "קבוצות אבנים" היו בשעה שנכנסו ישראל לארץ, ויש מקום להסתפק כמה הקמות בפועל עשה יהושע עם בני

אלא מאחר שלא נשתמר בידינו שום תרגום כמה שנכתב אז 'באר היטב', וכמובן גם אין לנו גם שום רשות לתרגם מעצמנו - אשר על כן נתחייבנו לקרוא את התרגום היחידי שנשאר ונשתמר בידינו, שגם הוא קיים ונשאר בידינו בדרך נס ופלא ע"י רבותיו של אונקלוס הגר.

אם כשנקרא את 'אחד תרגום', נדע ונפנים היטב שאיזה הסתם תרגום ופירושו שמילולי בשפה הארמית, אלא זהו למעשה הפירוש היחידי שיש בידינו על התורה - מפיה הגבורה הממש, אם נזכור ונתבונן בזאת - אי אפשר שלא להתלהב ולשמוח!....

אם כשנקרא את 'אחד תרגום', נדע ונפנים שאין זה סתם תרגום ופירוש מילולי בשפה הארמית, אלא זהו למעשה הפירוש היחידי שיש בידינו על התורה, מפי הגבורה ממש - אי אפשר שלא להתלהב ולשמוח!....

קצר המצע מלהאריך ולעמוד כאן על עומק דברי קדשו, אך לסיום נציין, כי כדברי החת"ס לרמזו וללמוד מפרשתנו מקור למצוות קריאת שמו"ת, כן כתב בספר פנים יפות. וגם בספר מטה משה (סי' תס"ד) הביא כעין זה. וז"ל: "ושמעתה הטעם למה צריך להשלים פרשיותי, הוא כנגד התורה שניתנה ג' פעמים, פעם ראשון בהר סיני, שנית - באהל מועד, שלישית 'באר היטב', משום הכי אנו קורין כל פסוק שני פעמים, והשלישי תרגום כנגד באר היטב".

הנה מלבד הטעמים ה'פשיטים' הידועים והמסורים בידינו למצוות שנים מקרא, שעסקנו בהם במסגרת זו בעבר, ועוד נדבר בהם בעתיד בע"ה, נמצא ועלה בידינו כעת רמז וסמך נפלא מפסוקי התורה בפרשתנו למצוות 'שנים מקרא' מן התורה. ויש בזה כדי לעודד ולחזק אותנו לקיים מצוה זו, ביתר שמחה וחשק.

אמור מעתה: את בני ישראל ציוה ה' בכניסתם לארץ, ללמוד את התורה, ולכתוב אותה על גבי האבנים, בשבעים לשון.

מאיתנו מבקשים רק תרגום אונקלוס...

ישראל (ראה סוטה לה ע"ב ובמהרש"א שם ד"ה שהקים, ואכמ"ל), מכל מקום, כותב החתם סופר, כי נראה להכריע, **ממשמעות פשט לשון הפסוקים**, שהתורה נכתבה בלשון הקודש שני פעמים. וכפי שביאר לנכון דבריו בהערות בתורת משה שם, דאפשר שדקדק כן החת"ס מזה שהפסוק כפל וכתב ב' פעמים "וכתבת את כל דברי התורה" (אחד בפסוק ח', ואחד בפסוק ג', ובאו במודגש למעלה), ואילו הלשון 'באר היטב' - שהוא התרגום, הוזכר רק פעם אחת.

ועתה סיכם החתם סופר: "נראה לי הטעם, כדי שלא להשוות התרגום עם המקרא, על כן כתבו שני פעמים מקרא". ועוד זאת הוסיף כי: "נראה [ד]מזה אמרו רבותינו **הייבילה שלשים עם הציבור שנים מקרא ואחד תרגום**". כלומר, שפה מצאנו מקור לציוי עתיק הימין של **חז"ל, לקרוא שנים מקרא**.

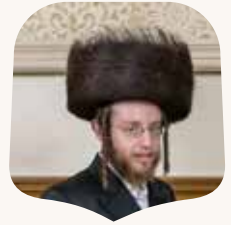
מדברי החת"ס עולה אפוא פירוש מחודש, ולפיו מה שאמרו במגילה (ג) 'תרגום' של תורה - הלכה למשה מסיני, הכוונה לא רק לאונקלוס, אלא כלפי כל השבעים לשון שתורגמה בהם התורה ונכתבה באר היטב (כדברי רש"י). ומעתה, אם נבוא לתמוה ולשאול מדוע ולמה מתוך השבעים לשון שבהם נכתבה התורה, נבחר דוקא לשון התרגום אונקלוס לקרוא אותו מידי שבוע?

על שאלה נסתרת זו, השיב החת"ס, כי זאת מכיון שאין בידינו מאותם תרגומים אלא רק תרגום ארמית שקיבלו אונקלוס הגר מרבי אליעזר ורבי יהושע. והיינו כי הגם שתורגמה התורה 'באר היטב' ונכתבה בשבעים לשון, אמנם כל שאר הביאורים והתרגומים בשאר שפות נעלמו ואבדו, והפירוש היחידי (!) שנותר בידינו מסיני הוא התרגום אונקלוס, ולכן נצטוונו לקרותו.

כלומר, הגם שלעולם, לפי האמת, אפשר וניתן היה לקרוא 'אחד תרגום' (את כל התורה) בכל לשון שיהיה,

שנר זינוי הרבים בהפצת העלון תעמוד לזכות התורמים והמסייעים בהפצתו. kdosheimeron@gmail.com **מה אהבתי** התורה היא עולם של תורה ודעה

בחיוך, בתקווה ובאמונה

נועם הנשמות

שביבים וגוונים מחייהם של מ"ה קדושי מידון תשפ"א הר"ד מרדכי יואל פאקעטע ז"ל

הוא ציפה מספר שנים מחתונתו להולדת ילדיו, ועד שביתו נולדה שפך לב כמים בתפילה והכל מתוך אמונה חזקה מאוד בבורא עולם. סימנא מילתא חש כאשר ביתו הגדולה נולדה במוצאי ל"ג בעומר והוא הרגיש, כיצד המתנה הזו הגיעה בזכותו של רשב"י הקדוש, גם בתו השנייה, נולדה בחודש אייר, והוא ציין זאת תמיד, תוך שהוא חש קשר עז לציין הרשב"י שאליו עלה בכל עת: ל"ג בעומר, שובב"ם, ערבי ראש חודש ובכל מועד אפשרי.

גם בל"ג בעומר האחרון לחייו, עשה מאמצים רבים להגיע לציין הקדוש. הוא יצא לדרך מוקדם, אבל הדרך התארכה מאוד, ורק לאחר שבע שעות של נסיעה, יחד עם חבריו, הגיע למידון. הטלפון האחרון שהתקבל ממנו היה בשעה אחת עשרה בלילה, כשבישר לרעייתו בשמחה שזכה כבר להגיע לציין הקדוש...

חבריו מספרים כי במהלך הנסיעה הארוכה הוא שר עשר פעמים מזמור לתודה, ולאחר מכן שר את שירי ל"ג בעומר ושירי אמונה - והייתה זו תמצית חייו שהסתכמה בזימו האחרון: אמונה ללא הרף, שמחה והודיה, והקשר לרשב"י שליווה אותו שנים ארוכות... ת.נ.צ.ב.ה.

דמות של יהודי חסידי אמיתי, שגם כשנהנה מיגיע כפיו בעמל מלאכתו לא משה צהלתו מפניו - היה האברך ר' מרדכי יואל פאקעטע ז"ל, שנלב"ע באסון מידון תשפ"א, והוא אך בן כ"ד שנים בלבד.

בעדינות נפש, כשאינו מרים את קולו לעולם, גם לא בימים של לחץ וקושי - שום אדם לא ראהו מקפיד או כועס. שלות נפשו השרתה על כל סביבתו והשוהים בקרבתו, תחושה של רוגע ומנוחת הדעת.

ר' מרדכי נמנה על עדת קהילת סאטמר בירושלים, והשתוקק להמשיך ולשבת באוהלה של תורה כל ימי חייו. אולם לרגלי הוצאות ביתו והילדים, הוזקק לעבוד במרכול מקומי, כאשר הוא מקדים ומשכים קום בשלש לפנות בוקר (1) אל הסופרמרקט שבו סידר את המדפים הרבה לפני שהגיעו הלקוחות...

בעלות השחר על הארץ סיים את מלאכתו ואז יצא לתפילות ולעבודתו כמלמד בתלמוד תורה, ואת שעות אחר הצהריים הקדיש ללימוד תורה ועיסוק בהגייה בהתמדה, בכלל שבו למד.

כל המשלים פרשיותיו עם הציבור, מאריכין לו ימיו ושנותיו

אותנו המצרים, עשו אותנו לרעים וכפויי טובה, עד שחשדו אותנו ואמרו ונוסף גם הוא על שונאינו וגו', מה שלא עלה על דעת ישראל. והסיבה לזה היה בעוון ישראל כמבואר בפ' ברית בין הבתרים ובראש ס' שמות, שמרוב שלוח בקשו המה להשכיח שם ישראל מהם, וגם זה בכלל 'וירעו אותנו', שעשו אותנו לרעים לה'.

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל... אַתֶּם רְאִיתֶם אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה ה' לְעֵינֵיכֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם (נח, א)

מדוע כתבה זאת התורה?

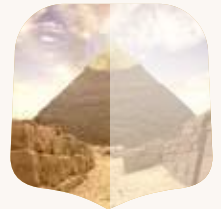
אור החיים: "הגם שעד עתה היה מדובר אל כל ישראל, הוסיף לקבץ הנשים והטף והגרים כאמור בסמוך 'אתם נצבים היום כולכם... טפכם...'"

רש"י הירש: "רבים מבאי הארץ ראו את גאולת מצרים בעיניהם, שהרי גזירת הכליה במדבר לא נגזרה על כל שבט לוי ועל כל הנשים. נוסף על כך גם שאר בני הדור הזכרים מבני ארבעים ועד בני ששים השתתפו ביציאת מצרים. נמצא שהדור שעמד אז לפני משה כלל מספר רב של עדי ראייה, ומוצדקת אפוא הפנייה 'אתם ראייתם...'"

מלבי"ם: "קרא אותם להסביר להם הדברים שביארתי בהקדמת כל המאמר הזה: אתם ראייתם את כל אשר עשה ה' לעיניכם בארץ מצרים. שה' משגיח על כל דרכי איש לתת לו כדרכיו וכפרי מעלליו: את אשר עשה ה' לפרעה, איך העניש את פרעה כפי משפט להעניש מי שהוא עומד ברשות עצמו כפרעה".

הנצי"ב מוולוז'ין: "ענין פרשה זו מובן שהוא נתחומים ולהניח לבן של ישראל על צ"ח קללות, מה שאין בכל אומה ולשון בשעה שגולים ומוסרים מעם המולך, היינו שאין הפזור כ"כ בכל העמים מקצה הארץ".

התורה תך שאלתך

לימוד פרשיות התורה בדרך שאלות ותשובות מתוך ספרי 'תורתך שאלתי' שחיבר הרב חגי ולוסקי

וירעו אתנו המצרים ויענאו ויתנו עלינו עבדה קשה (נ, ו)

מדוע כתוב 'וירעו אתנו' נכון יותר היה לכתוב 'וירעו לנו'?

תורת משה: "מתחילה החטיאו אותם להיות רעים וחטאים לה', ואח"כ 'ויענאו ויתנו עלינו עבודה קשה', שחשבו שהקב"ה לא יצילנו מידם כיון שהיינו רעים וחטאים".

רש"י הירש: "בדרך כלל 'הרע' מתחבר לאות היחס 'ל...', אך מצאנו אותו גם מתחבר לתיבת 'את'. כך 'ולא הרעתי את אחד מהם' (במדבר טז, טו), וכן 'מנעני מהרע אותך' (שמואל א' כה, לד). ביאור ההגדה מפנה כאן אל 'הבה נתחכמה...' (שמות א, י), ונמצא שהוא מפרש את 'וירעו' במשמעות: הם ביקשו להזיק לנו, למעט את גודלנו ולשבור את כוחנו".

מלבי"ם: "הוא כמו 'לנו', פ"י שהמצרים נעשו לנו רעים שכל עוד שלא נתקנאו בבני ישראל היה לבם טוב להם ורק ע"י הקנאה נעשו רעים, והתחכמו לענותם כמו שמביא בספרי הבה נתחכמה לו פן ירבה".

הנצי"ב מוולוז'ין: "וירעו לנו מיבעי, כמו דכתיב בפ' חוקת, אלא הפירוש 'וירעו

אלפי מתקשרים לקו 'מה אהבתי' זוכים לרכוש בקיאות בפרשה, ונכנסים להגרלות ענק!
התקשרו ותזכו גם אתם: 0795-100-200

מה אהבתי - פרשת כי תבוא | ז"ל ע"י עמותת קדושי מידון תשפ"א | maahvti@gmail.com

הצטרף למחנה

רצון
השם
בעומק
הפרשה

מה טעם עניות מגיעה אצל לומדי התורה?

ההצטני בפרשה זו שרומזת גם כן ביאת ארץ העליונה, ואמר והיה כי תבא שאין ראוי לאדם לשמוח אלא כשיבא לארץ העליונה... ואמר וישבת בה על דרך אומרם (ברכות ל"ה.) צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם, ואמרו ולקחת וגו' על דרך אומרם בס' הזוהר (ח"ב נ"ט) **כי כל אשר יעשה האדם מהמצות ומעשים טובים בעודו חי מתקבץ על יד עד יום נסיעתו ובהם מקבל פני המלך...**

...ואמרו וענית ואמרת וגו'. פירוש לפי שכל אשר יעשה האדם מהטובות בעה"ז אין די לרצות מלך עליון, צא ולמד ממה שאמרו רבותינו ז"ל (ערויבין י"ג.) אם יבא במשפט עם אברהם יצחק ויעקב אינן יכולין לעמוד לפניו כי מה יצדק אנוש, וכתוב (איוב ד') אם מעושהו יטהר גבר, לזה אמרה תורה שיתן תשובה לה' והתנצלות על אשלאעשהרצונויתברך כמצטרך, והואאומרועניתואמרת

לפני ה', ארמי אובד אבי ארמי זה יצה"ר שהוא רמאי גדול כאמרו (בראשית ג' א') והנחש היה ערום, שמרמה הבריות לאדם...

...ואמרו ונצטק אל ה' כאן רמז שצריך האדם להתפלל לה' בכל יום שיצילהו מיצר הרע, והוא אומר ונצטק אל ה' וגו', ואמרו וישמע ה' את קולנו וגו' פירוש הגם שה' הוא שברא יצר הרע לבחון האדם בעבודת בוראו אף על פי כן כשצועקים אליו שומע

קולם מטעם שראה את הרשום שהוא ענינו ועמלנו ולחצנו, העוני הוא אפיסת כח הלחם שאין כח בנו המספיק להלחם בו לגרשו ממנו, העמל הוא שאנו צריכין לעמול במלחמתו, הלחץ הוא הדחק שדוחק היצר את האדם לחטוא בעל כרחו, ולג' סיבות שמע ה' את קולנו.

עוד ירצה ענינו זה העניות הנסבך עם לומדי תורה כאומרם ז"ל (מדרש תהלים ה') שאמרה תורה מפני מה בני עניים, והגם שימצא בן תורה שאין שבת עוניו עליו אף על פי כן יתנהג במדת עוני כאומרם (אבות פ"ו) כך היא דרכה של תורה וגו', ואת עמלינו על דרך אומרם (ברכות י"ז.) אשרי מי שעמלו בתורה וגו', ומה גם בדורות האחרונים שרבעמלה להוציא לאור משפטא' והלכה אחת, ואת לחצנו כי כל הנסמך לתורה רבו לוחציו ועיני כל אליו ישרו:

... גם ירמוז במאמר בכל הטוב אל התורה כאומרם ז"ל (ברכות ה.) ואין טובאלאתורה, שאם היו בני אדם מרגישין במתיקות ועריבות טובה התורה היו משתגעים ומתלהטים אחריה ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם:

ואמרו ולביתך. כי לא לנשמה לבד יגיע הטוב אלא גם לבית הנשמה שהיא רוח ונפש שהם משכן הנשמה כל א' יתעדן כפי יכלתו:

(אור החיים)

בירור הערמוניות שבחכמה הוא על ידי התורה

...שענין גלות מצרים הוא לברר שורש זה, שנפש הישראלי מבטן משונה מן העכו"ם, זה בשר קודש וזה בשר חמורים. ואילו היו מיוחסים אחר לבן לא היה כן כי היה נקלט גם כן שורש רע. אבל באמת לא נקלט בהם שורש רע דלבן כלל.

וע"י זה הוא בירור התורה ע"י גלות, שהתורה הוא ערמה דקדושה היפך ערמת לבן דטומאה, וכמו שאמרו ז"ל: ל' נכנסה תורה נכנסה ערמוניא. וכמו שנאמר "אני חכמה שכנתי ערמה". רק בחכמה אתברירו, והתורה מפרדתם זה מזה, דזה טמא וזה טהור.

(רבי צדוק חנהן מלובלין, דובר צדק, כי תבוא, א')

על ידי שמחה יכול לפעול ישועה בכל צרה

הבכייה הוא רעה מאוד, שהאדם צריך לעבוד בשמחה. רק אם הבכייה הוא מחמת שמחה, אז טובה היא מאוד.

(בעש"ט, כי תבוא, ז').

...היה פעם אחת במוצאי יום הכיפורים, שלא נראתה הלבנה לקדשה. והבעש"ט ראה אז ברוח קדשו, שבאם יחסר המצווה הזו חס ושלוש תיכף אחר יום הכיפורים חס ושלוש, לא טוב יהיה על ישראל, ונתעגם מאוד מזה, ורצה לעבוד במוחין דגדלות שיהיה לבנה. ושאל כמה פעמים אם נראתה הלבנה, אך למרות זה התקדרו שמים בעבים עד שאין שום סברא שיהיה לבנה עוד בלילה ההוא. וחסידו הבעל שם טוב, לא ידעו מאומה עד היכן הדברים מגיעים, מצורך לעבדה או דייקא במוצאי יום הכיפורים. ולאשר נהגו תמיד לעשות יום טוב במוצאי יום הכיפורים, בצאתם בשלום מן הקודש בעבודתם ועבודת רבם הבעל שם טוב ביום הכיפורים, אשר ממש היה דוגמת עבודת הכהן הגדול, ולכן גם הפעם היו שמחין מאוד בריקודין ובהתלהבות קודש.

ומתחילה רקדו בבית החיצון של הבעל שם טוב זכותו יגן עלינו, ואחר כך מגדל התלהבות קדושתם בשמחה, דחקו עצמם ונכנסו לחדרו של הבעל שם טוב זכותו יגן עלינו, ורקדו גם שמחו לפני הבעל שם טוב זכותו יגן עלינו. ויהי כאשר גבר עליהם עוצם התלהבות נפשם בריקודין של שמחה בחדר הבעל שם טוב זכותו יגן עלינו, הרהיבו עוז בנפשם לבקש שגם הבעל שם טוב בעצמו זכותו יגן עלינו ירקד עימם, וייקחו גם את רבם הבעל שם טוב זכותו יגן עלינו בתוך וירקד עימם, ויהי בתוך הריקוד הקדוש הזה, קראו אנשים פתאום בקול שהלבנה בטיהרה. ורצו כולם לחוץ לקדש את הלבנה בלילה הזה.

ואמר אז הבעל שם טוב זכותו יגן עלינו, שמה שהוא רצה לפעול בעבודה ומוחין ולא היה יכול לפעול, פעלו החסידים רקעלידי שמחתם לבד. ומכאן נראה איך שצריך אדם לבטוח בה' יתברך, ולשמוח תמיד בשמחה של מצווה. אף בעת צרה חס ושלוש הבאה על האדם, יוכל לפעול ישועתו כשהוא בשמחה.

(מקור מים חיים, כי תבוא, הע' ו').

רוצים לקבל את 'מה אהבתי' מידי שבוע ישירות למייל?

שלחו מייל ל- maahvti@gmail.com

מה אהבתי

הקדון לניידו ליומם שניים ומקרא אחד היוםם לזכר מ"ה קדושי מירון

מעל

1,500

אברכים ובחורים כבר זכו בהגרלות היוקרתיות של 'מה אהבתי'

100,000

מעל

ש"ח

חולקו עד כה למשתתפי התוכניות של 'מה אהבתי'

הבניסו את

המספר

לזכרון השלפון

הצטרפו לרבבות לומדי מסלולי 'מה אהבתי' עונים על מספר שאלות ידע ובקיאות בפרשה ונכנסים להגרלות השבועיות על אלפי שקלים

0795-100-200

שאלות השבוע

שאלות שבועיות לעידוד ורכישת בקיאות בפרשת השבוע ובמפרשי התורה

||| אור החיים

1. מי הוא 'ארמי אובד אבי' (כו, ה)
 - א הנחש
 - ב היצר הרע
 - ג תרח

2. מה רומז באומרו: "ושמחת בכל הטוב"? (כו, יא)
 - א אל ארץ ישראל אשר היא ארץ טובה ורחבה
 - ב אל התורה שכוללת כל הטובות שבעולם
 - ג על שיצאת ממצרים שהיא ארץ רעה ומלאה תחלואים

3. מה משמעות להיות לו "לעם סגולה" (כו, יח)
 - א שגם אומה שתטיב מעשיה - לא תשיג מדרגת ישראל
 - ב שמתייחדים בכך שיש להם בתי כנסיות ובתי מדרשות
 - ג שהכמיהה מוליכים ומנהיגים אותם בדרך טובה

4. מי אומר "ואמר כל העם אמן" (כו, טו)
 - א הלוויים
 - ב התורה מורה שכך צריכים העם לעשות
 - ג כל השבטים אומרים זאת כאחד

5. מה יסייע לאדם שתהא יציאתו מהעולם בלא חטא (כו, ו)
 - א באמצעות תלמוד תורה
 - ב באמצעות וזכות כיבוד הורים
 - ג ע"י שיקנה מידת הענוה

||| ספר החינוך (שאלות ע"פ ספר החינוך בפרשתנו)

מצוה תרו

1. האם האשה חייבת בכיורים?
 - א חייבת
 - ב פטורה
 - ג מביאה ואינה קוראת

מצוה תרז

2. במה מתייחד ומשתבח האדם מכל בעלי חיים
 - א בכח הדיבור
 - ב בכח המחשבה
 - ג בכח הריח והמימוש

מצוה תרח

3. מה מקור דין האנינות?
 - א מדברי סופרים
 - ב הלכה למשה מסיני
 - ג מהתורה

מצוה תרט

4. מעשר שני שנטמא, מה דינו?
 - א פודין אותו ואפילו בירושלים
 - ב חייב שריפה
 - ג תלוי אם הבעלים הוא כהן או לא

מצוה תריא

5. מה כלול במצוות "והלכת בדרכיו"?
 - א לעסוק בתורה כמו שה' עוסק בתורה
 - ב ללכת תמיד בדרך האמצע, ולהתרחק מן הקצוות
 - ג ללמוד זכות על כל אדם

||| רש"י

1. האם הלוי חייב בכיורים?
 - א לא
 - ב כן
 - ג רש"י הביא ב' דעות בזה

2. "יִירָשׁ הַצֵּלְצֵל", פירושו?
 - א יעשנו רש ועני
 - ב מלשון ירשה
 - ג מלשון גירוש והורשה

3. ארמי אובד אבי
 - א זהו בתואל
 - ב זהו לבן הארמי
 - ג עוג מלך הבשן

4. "וגם" נתתיו ללוי
 - א וגם לרבות מעשר שני
 - ב וגם ללמדך שצריך לברך
 - ג וגם - לרבות תרומה וביכורים

5. כיצד הבינו מש"ר שישאל דבקים וחפצים במקום?
 - א כי רצו גם ספר תורה כמו שבט לוי
 - ב כי אמרו נעשה ונשמע
 - ג כי בכך כשנפטר אהרון הכהן

||| רמב"ן

1. מהו השיעור שיש להביא ביכורים (כו, ב)
 - א אין בו שיעור
 - ב לפחות קב ומעלה
 - ג מחלוקת תנאים

2. לשמור מצוותיו ולשמוע בקולו (כו, יז)
 - א לשמור - מצוות לא תעשה; ולשמוע - מצוות עשה
 - ב לשמור - מצוות עשה; ולשמוע - מצוות לא תעשה
 - ג מצוותיו - שיש בהם טעם; ולשמוע - חוקים שאין טעמם ידוע

3. מה הפירוש "ולתפארת" (כו, יט)
 - א על שם גדי כהן גדול, שנאמר בהם "לכבוד ולתפארת"
 - ב כי ישראל מתפאר על הגוים לעשות בהם ככל שיחפוץ
 - ג רמז לתפלין שקרויים 'פאר'

4. כיצד נכתבה התורה על גבי האבנים (כו, ג)
 - א היו האבנים גדולות מאד
 - ב היה זה ממעשה ניסים
 - ג שתי התשובות נכונות

5. מה פרוש "אשר לא יקים את דברי התורה" (כו, כו)
 - א על חזן שאינו מקים ומגביה ס'ת לציבור
 - ב על מי שלומד בלא נעימה
 - ג על מי שלא הגיע להוראה ומורה

||| מקרא

1. המברכים היו עומדים
 - א על הר גריזים
 - ב על הר עיבל
 - ג על הר סיני

2. בכמה דרכים ינוסו מפניך
 - א חמשה
 - ב שבעה
 - ג עשרה

3. היכן נאמרו הקללות שבפרשתנו?
 - א בחורב
 - ב בארץ מואב
 - ג במרה

4. מה מהבאים הוא פסוק בפרשתנו?
 - א וראו כל עמי הארץ
 - ב וזכרתי את בריתי יעקב
 - ג הנסתרות לה' אלוקינו

5. היכן עמד שבט יהודה?
 - א עם המקללים
 - ב עם המברכים
 - ג באמצע בין שני ההרים

||| תרגום אונקלוס

1. וישמע ה' את קולנו
 - א ראה את סבלותינו
 - ב קיבל את תפלתנו
 - ג שמע את נאקתנו

2. הסכת
 - א לך בדרך טובה
 - ב תשכיל ותחכים
 - ג האזן והקשב

3. המסות הגדולות
 - א הנסים
 - ב המסעות
 - ג הנסיונות

4. לראש ולא לזנב
 - א למנהיג ושולט, ולא ישלטו בך
 - ב לחזק ולא לחלש
 - ג לראשון ולא לאחרון

5. תשכילו
 - א תצליחו
 - ב תחכימו
 - ג תתבוננו

במדור זה יוצגו מדי שבוע השאלות של 'מה אהבתי' בשעה מסלולים שונים.
 לומדים את הפרשה, מתקשרים לקו מה אהבתי, 0795-100-200
 עונים על 'שאלות השבוע' ונכנסים להגרלות הענק מדי שבוע

והנה, כאשר עשתה העגלה את דרכה במעלה ההר, ארעה תנודה פתאומית וארון הטלטל ונפל מתוך העגלה. רעש הנפילה הבהיל את אנשי הצבא שעמדו על המשמר פדי למנוע מעריקים להמלט מהעיר

סיפור של שבת

הגפרונים שהצילו

התקלים ששמעו את רעש הארון הנופל עצרו את ר' משה, הרעימו עליו בצעקות ובקשו לדעת להיכן הוא בורח.

כשהשיב להם שהוא נתין אמריקאי - ובכה להנצל מהם - לא האמינו לו התורפים ולא התחשבו בכה, והחלו גוררים אותו לעבר הקישלה, בית הפועצור הידוע לשמצה, תוך פדי שהם מפים ובוועטים בו מכות אכזריות.

ר' משה פרוש הוציא את דרכו את דרכו האמריקאי ונסה להראות להם אותו, אך בשל העלטה הגמורה ששררה, הדבר היה בלתי אפשרי. החזיר את הדרכו לכיסו והכניס את ידו פנימה לשמור על הדרכו שחלילה לא יפול ויאבד.

והנה הרגיש בקפסת גפרורים, אותה קפסת גפרורים שקנה בערב החג בשוק מאה שערים מתרפנית סלנט. הוא הצליח להוציא את הקפסה, הציג גפרור והראה לאנשי המשמר את דרכו. התקלים התורפים שנבהלו למראה הנשר האמריקאי המתנוסס על הדרכו הצדיעו לו ושררוהו לשלום.

וכך, באותן הפרוטות שבהן קנה את הגפרורים, וחשב פי הוא מחזה את נפשה של אשת תלמיד חכם, החיה הוא עצמו את נפשו ממות וחיוו היו לו לשלל, פדי שיכל להמשיך בעשייתו הברויה.

(שירת חירות, נד לשלוח שבת, מקץ תשע"ב)

במים ההם היה ר' משה טרוד בהקמת בית ספר תרדי בגניאל. ואכן, במוצאי שמחת תורה שכר ר' משה פרוש עגלה בה הניח את מטלטלי ביתו והרהיטים השמושיים שפדא היה להוביל למקום המגורים החדש, וכך, כשהפך על העגלה, זו יצאה לנסיעה לגניאל, בה הקים בית ספר תרדי לגני המושבה הצעירה.

העגלה יצאה דרך הר הצופים, וחלפה על יד מטה הפקוד הטרדי ששכן בגני 'אונגוסטה וקטוריה' במרומי הר הצופים. אלא שבירושלים באותם ימי מלחמה - שררה עלטה גמורה בשל ההחלטה הצבאית על 'האפלה כחלטת', חשך מוחלט בכל פנה פדי שהאויב לא יוכל להפציץ מן האויר את האכלוסיה.

והנה, כאשר עשתה העגלה את דרכה במעלה ההר, ארעה תנודה פתאומית וארון הטלטל ונפל מתוך העגלה.

רעש הנפילה הבהיל את אנשי הצבא שעמדו על המשמר פדי למנוע מתושבים עריקים - שלא רצו לשרת בצבא או להלקח לעבודות כפייה - להמלט מהעיר. עריק מהצבא שהיה נתפס, ענשו היה נזרא.

ראשית, מלקות נוראיות, שרבים קפחו את חייהם מהם, ואחר כך עבודת פרך ולעיתים ענש מות.

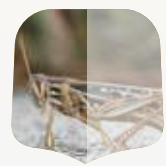
המים היו ימי מלחמת העולם הראשונה, לפני פמאה ונעשר שנים. המלחמה הקשה המיטה אסון על הארץ, רעב נזרא שרר בירושלים. מעל עשרים אלף איש, פרבע מתושבי העיר מתו כמחלות ורעב. הממשל התורפי גיס לצבא את כל נתיניו, כולל היהודים לעבודות כפייה.

פדי להביא טרף לבינתו, עמדו רבות מנשות העיר ומכרו את כל חפצי הבית. לא היה זה מחזה נדיר לראות פלאח ערבי גס, כשהוא עטוף בקפסון ירושמי חגיגי.

בערב 'הושענא רבה' עבר אחד מעסקניה החשובים של ירושלים במים ההם, הרב משה גליקמן-פרוש בשכונת 'מאה שערים' וראה את נשות גדולי תלמידי החכמים בעיר עומדות ומוכרות פרים ושמיכות, פלי בית ועוד פדי שיהיה להן במה לקנות את צרכי החג הקרוב וכו'.

אחת מהן, אשתו של אחד המיחדים בגני ירושלים הגאון רבי 'וסף סלנט, הציעה למכירה גפרורים וקפתורים. ר' משה פרוש שלא היה זקוק לגפרורים או לקפתורים המשיך בדרך.

אולם לאחר מכן נעצר, וחשב שאם אשה גדולה ומכבדת כרפנית סלנט עומדת בשוק ומוכרת גפרורים - אי אפשר שלא לקנות ממנה ולסיע לה. חזר אל רחבת מאה שערים, קנה ממנה קפסת גפרורים והניחה בכיסו.

כרתגומו

מילים ומקראות לאורם של אונקלוס ורש"י

בבא קמא פירש ש'הצלצל' זה אויבים, וכתב שאונקלוס תרגם 'סקאה' מלשון עליה שהאויבים עולים ומכסים את הארץ, ולכן נקראים בלשון הפסוק 'צלצל' ע"ש שמכסים את הארץ כמו צל.

ונמצא שנל טוב

למען תשיבילי את כל אשר תעשון (דברים כ"ח) ותרגם אונקלוס: פדיל דתצלחון ית כל דתעבדון אף שמצאנו את השורש 'שכל' מלשון שכל (לדוגמא בבראשית ג' לדעת רש"י), מ"מ בהרבה פסוקים השורש 'שכל' הוא לשון הצלחה, וכמ"ש האבן עזרא כאן והרד"ק קליהושעא ז' על פסוק זה, ועיינו גם במתורגמן שורש צלח.

דעת רש"י (כאן ובבא קמא קט"ז ב) שצלצל הוא מין ארבה, וכתב בפירוש המיוחס לרש"י בדברי הימים א' (י"ג ח) שנקרא 'צלצל' מלשון צלילים, מפני שמין ארבה זה משמיע קול. (ועיינו עוד טעמים שנקרא כך בפירוש הרוקח וברבינו בחיי וברש"ר הירש כאן). וכתב רש"י (בבא קמא שם וכו' ברבינו בחיי) שאונקלוס תרגם 'סקאה' משום שהארבה גוזלים את התבואה, וגולנים נקראים 'מסקין' כמו שמצאנו במשנה בבא קמא (קט"ז ב) "ונטלוה מסיקין". (ועיינו בתפארת ישראל לבבא קמא פרק י' מ"ה אות כ"ה). וע"ע בספר השרשים לרד"ק שורש צלצל.

אבל הרמב"ן בפירושו כאן כתב ש'הצלצל' הוא כינוי לאויבים, ונקראים האויבים 'צלצל' מלשון צלילים על שם קולות המלחמה שמשמיעים. וגם ר"ת בתוס'

רנבו של אדם

על הכרבים (דברים כ"ח ל"ה)

ותרגם אונקלוס: על רכובין רכובין הם הברכים וכמו שכתב הרד"ק לשמואל א' כ"ב ל"ה, ועיינו בשו"ת הרא"ש כלל כ' אות ט"ז שהארץ בזה.

מי גזל את התבואה?

ירש הצלצל (דברים כ"ח מ"ב) ותרגם אונקלוס: יחסנניה סקאה ותרגם אונקלוס: יחסנניה סקאה.

תורה נשעשעי

חידוים ושאלות לפרשת השבוע

יוצא דופן:

בעבר תשעה באב היה תקופת שמחה, מגילן זאת בפרשה!?

מי אני?

לא התקלל כי לא התברך

היכן מצינו:

- א. פסוק שיש בו שבע תיבות שמתחילות באות ו' ברצף.
- ב. פסוק בפרשתנו, שיש בו שבע תיבות שמסיימות כולן במתכונת רצופה של אותן אותיות (י.כ.).

מי בעל דברים:

ואמרו על דרך אגדה, זה החזון שאינו מקים ספרי התורה להעמידן כתקנן שלא יפלו. ולי נראה על החזון שאינו מקים ספר תורה על הצבור להראות פני כתיבתו לכל, כמו שמפורש במסכת סופרים (יד ד), שמגביהין אותו ומראה פני כתיבתו לעם העומדים לימינו ולשמאלו, ומחזירו לפניו ולאחריו, שמצוה לכל אנשים והנשים לראות הכתוב ולכרוע, ולומר "וזאת התורה אשר שם משה" וגו' (לעיל ד, מד) וכן נוהגין.

מי בעל דברים?

- אור החיים • הרמב"ן • משך חכמה • אבן עזרא

לומדים תרגום - מהו הפסוק שזהו תרגומו

יִפְקֹד יְיָ עֲמֹךְ יִתְּ בְרִפְיָא בְּאוֹצְרֶךָ

רצף אותיות - היכן בפרשה באו אותיות אלו ברצף?

א.נ.י.

על מי נאמר:

- א. בַּדְרֹךְ אֶחָד יֵצְאוּ אֲלֶיךָ
- ב. וּבְשֵׁדָת אֲתָם בְּשִׂיד
- ג. בתרגום: לְחֵמָא לֹא אֶכְלְתִּינָן וְחֵמֵר חֲדַת וְעִתִּיק לֹא שְׁתִּיתִין
- ד. ברש"י: מביא ואינו קורא, שאינו יכול לומר לאבותינו

חיבורים של פסוקים:

לפניכם ארבעה טורים ובהם קבוצת מילים, יש למצוא את המשך הפסוק ולהרכיב אותו נכון, למשל: וְהָיָה אִם-שָׁמְעוּ תִשְׁמַע (הטעמים יוכלו לסייע במציאת הפתרון)

אָמַן	שְׁמוּעַ	זָבַת	וְרֹאֵי
גְּדִלוֹת	עַמִּי	הַפִּתּוֹן	וְלִקְחָה
הָאֵלֶּה	כְּלֵהֲבָרְכוֹת	כָּל	וְהַבְחִתָּה
הָאֲרִיץ	חֶלֶב	כָּל	וְהַקְמַתָּה
הַהֵם:	וְאֶקְלַתָּ	אֲתֵכֶם	וְהִלֵּה
וְדָבַשׁ	הַעֵם	וְהַמִּפְתִּיחַ	וְקָבֵר
מִינְדָה	הַטֵּנָא	עֲלֶיךָ	וְאֶמְרָה
שֵׁם	הַגְּדִלִים	שְׁלָמִים	וְאֹלְךָ
שְׁנָה	אֲרָבָעִים	לְךָ	הָאֲתָת
תִּשְׁמַע	אֲבָנִים	אִם	אֲרִיץ

פסוק במבוך - יש להתחיל לצעוד מרהאות המודגשת במרכזו, ולגלות פסוק מותן הפרשה

ב	א	כ	ר	ו	כ
ב	ה	ו	ב	ת	א
א	ת	ב	ה	כ	ב
כ	ו	ר	ת	א	צ

כתב חידה / אין קשר בין חידה אחת לרעותה

1 שבח הוא וכעין זמרה, מקומו בסיום כל טוב או חלילה רע. שתי שמות נכללים בתוכו, ולכן משובח וגדול אומרו.

2 באו כולם - שש מעלות וכנגדם לישראל אותם מדרגות. עם קדוש זהו השישי, כנגד מי שניתנה בשישי.

3 קל שם קדוש עליך נקרא, האות ש"ן היא ראש התיבה. בראש כל אדם - אות, ובין עיניך לטוטפות.

4 הגדול והקטן של הגדולה, לאחיהם מאביהם הצטרפו. אולם שאר בני הגבירות, עמדו יחדיו על הברכות.

5 אם במתיקותה היו מרגישים, בכל 'הטוב' היו שמחים. זאת התורה שניתנה בכ"ב אותיות, כי היא כוללת כל הטובות.

6 תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה: כולם יחד שישים ותשע, אך הקללות לבדן - צ"ח מניינם. אל תבט אל מראיהן, ואל גובה קומתן. האריכות והפירות רק כדי לעורר הלבבות. וכפי שכתב רבי אברהם - בראשונות. וכן הדבר בהיפוך גם בברכה, כי מרובה היא מידה טובה.

7 ראשון ראשון - חביב, ולכן: בברכות הקדים לברך פרי בטןך, ואילו בהיפוכן הפך סדרם, ופתח בטנאך. כי לרוב הרחמים בנפש לא יגע, רק בנכסיו תחילה, שמא יעשו תשובה.

פתרונות

כתבי החידה והחידוים חיים בדרגות קושי שונות, ומטרתן לעורר עיון והעמקה בזמן לימוד הפרשה וקריאת 'שנים מקרא', ולעודד שיה, עיון ודין בשלחן שבת. אל נא תקצרו את הדרך להביט בפתרונות בטרם ניסחם לעיני ולחפש את הפתרון בעצמכם.

1 "אמן" - כלשון המשנ"ב סימן נא ט"ק ד. נאמר בסיום הברכות והקללות. ועי'פ בעה"ט כו, בו.

2 אור החיים כו, יח. התורה ניתנה בשישה בסיון.

3 בעה"ט כה, י.

4 אבן עזרא כו, י.

5 ושמות בכל 'הטוב' - גימטריא כ"ב, כמנין ב"ב אותיות התורה (בעה"ט כו, יא, ועי'פ לשונו המפורסם של האור החיים שם).

6 69 פסוקים בפרק כ"ח, שכולל בתוכו את כל הברכות והקללות. אולם כידוע מנין הקללות לבדן, בפרשתנו - כי תבוא, צ"ח (רש"י) ריש פרשת נצבים). אולם אין לטעות ולחשוב שהברכות הם פחות מהקללות, כי כבר כתב האבן עזרא בפרשת בחוקתי (ויקרא כו, יג), כי רק ריקי הקוץ יאמרו כך. אלא אדרבא מרובה מידה ממידת פורענותי 500, כפי שאמרו חז"ל.

7 רמב"ן כח, יח. אור החמה כח, ד-ה.

